

Primálo...

Suspírium: „Haleluja! Ďakujte Hospodinovi, lebo je dobrý, lebo naveky trvá jeho milosť. Kto vyrozpráva mocné skutky Hospodina, kto rozhlási všetku chválu o ňom? Zvelebený buď Hospodin, Boh Izraela, od vekov až naveky! Všetok ľud nech povie: „Amen!“ Haleluja!“ (Ž 106, 1-2. 48) Amen.

Pieseň: Chválospev č. 159: „Svätý, svätý, svätý je Pán Boh, ...“

Vzdych: „Kto je ako Hospodin, náš Boh, ktorý sídli vysoko a hľadá do hlbín neba i zeme? On z prachu dvíha slabého, zo smetiska povyšuje biedneho, aby ho posadil medzi kniežatá, kniežatá svojho ľudu.“ (Ž 113,5-8) Amen.

Suma evanjelia: je zapísaná vo Svätom Písme ako ju čítame v *Evanjeliu podľa Matúša v 10. kapitole v dvadsiatom deviatom až tridsiatom prvom verši* takto: „Nepredávajú sa vari dva vrabce za halier? Ale ani jeden z nich nepadne na zem bez vedomia vášho Otca. Vám sú však spočítané aj všetky vlasy na hlave. Nebojte sa teda! Vy ste cennejší ako mnoho vrabcov.“ (Mt 10,29-31) Amen.

Pieseň: Chválospev č. 262: 1-6. verše: „Ó, Trojica Svätá večná, ...“

Vzdych: „Lebo oči Hospodina pozorujú celú zem, aby posilnil tých, čo sú mu srdcom plne oddaní. Nerozvážne si v tom postupoval, lebo odteraz budeš musieť bojovať.“ (IIKr 16,9) Amen.

Lekcia: Druhá Kniha Kráľov 3. kapitola: „*V osemnástom roku vlády judského kráľa Jošafáta sa stal v Samárii kráľom nad Izraelom Jorám, syn Achába. Vládol dvanásť rokov. Robil to, čo sa nepáči Hospodinovi, nie však až tak ako jeho otec a matka. Odstránil totiž Baalov posvätný stĺp, čo zhotovil jeho otec. No naďalej sa pridržal hriechov Nebátovho syna Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech, a nevzdal sa ich. Moábsky kráľ Meša bol chovateľom oviec. Izraelskému kráľovi odvádzal stotisíc jahniat a vlnu zo stotisíc baranov. Hneď po Achábovej smrti sa moábsky kráľ vzbúril proti izraelskému kráľovi. Súčasne vyrazil kráľ Jorám zo Samárie a do boja nasadil celý Izrael. Nato odoslal judskému kráľovi Jošafátovi odkaz: „Moábsky kráľ sa proti mne vzbúril. Nešiel by si so mnou do boja proti Moábsku?“ Ten vyhlásil: „Pôjdem. Som ako ty, môj ľud ako tvoj ľud a moje kone sú ako tvoje kone.“ Spýtal sa: „Ktorou cestou pôjdeme?“ Odpovedal: „Cestou po Edómskej púšti.“ Tak šiel kráľ izraelský, kráľ judský a kráľ edómsky. Po siedmich dňoch obchvatného pochodu zostalo vojsko i dobytok vzadu bez vody. Vtedy izraelský kráľ zvolal: „Beda, Hospodin si privolal troch kráľov, aby ich vydal do moci Moábu!“ Jošafát sa však spýtal: „Nie je tu nejaký Hospodinov prorok, prostredníctvom ktorého by sme si vyžiadali radu Hospodina?“ Jeden zo*

služobníkov izraelského kráľa odvetil: „Je tu Šafátov syn Elizeus, ktorý bol učeníkom Eliáša.“ Jošafát povedal: „U toho je slovo Hospodina.“ Tak k nemu kráľ izraelský, Jošafát, a kráľ edómsky zašli. Elizeus povedal izraelskému kráľovi: „Čo ma po tebe? Choď si k prorokom svojho otca a k prorokom svojej matky!“ Izraelský kráľ však odvetil: „To nie! Ale Hospodin si privolať týchto troch kráľov, aby ich vydal do moci Moábčanov.“ Elizeus nato povedal: „Akože žije Hospodin zástupov, ktorému slúžim, keby som nebral ohľad na judského kráľa Jošafáta, vôbec by som si Ťa nevyšimol ani sa na teba nepozrel. Teraz mi však priveďte hudobníka.“ Kým hudobník hral, zmocňoval sa ho Hospodin. Povedal: „Takto vraví Hospodin: ‚Vykop v tomto údolí plno jám.‘ Lebo takto vraví Hospodin: ‚Nezacítite vietor ani neuzriete dážď, a predsa sa toto údolie naplní vodou. Napijete sa vy, vaše stáda i váš dobytok.‘ Hospodinovi sa to však zdá primálo, preto vám vydá do rúk i Moábčanov. Dobyjete všetky opevnené a všetky významnejšie mestá, postínate všetky ovocné stromy, upcháte všetky vodné pramene a všetku ornú pôdu znehodnotíte kameňmi.“ Ráno, keď sa prináša pokrmová obeta, sa zrazu privalila do Edómu voda a zaplavila ten kraj. Keď sa všetci Moábčania dozvedeli, že tí králi tiahnu proti nim do boja, povolali bez výnimky všetkých schopných brancov, ako i starších, a zaujali postavenie na hranici. Skoro ráno, keď vyšlo slnko, uvideli Moábčania pred sebou krvavo sfarbenú vodu. Mysleli si: „Je to krv! Tí králi mali medzi sebou nezhody a navzájom sa pobili. Teraz za korisťou, Moáb!“ Prenikli k izraelskému táboru, ale Izraeliti sa vzchopili a porazili Moábčanov, ktorí sa pred nimi dali na útek. Oni však postupovali a porážali Moábčanov. Mestá zbúrali, všetku ornú pôdu zahádzali potrebnou dávkou kameňa, všetky pramene zasypali a postínali všetky ovocné stromy. Zostal už len Kír-Chareset s múrmi. Prakovníci ho však obklúčili a dobýjali. Keď moábsky kráľ videl, že sa náporu neubrání, pojal so sebou sedemsto mužov, aby sa s vytasenými mečmi presekal popri edómskom kráľovi, ale nedalo sa. Nato vzal svojho prvorodeného syna, nástupcu trónu, a obetoval ho na hradbách ako spaľovanú obeť. Vtedy proti Izraelu vzplanul hnev, takže museli od neho odtiahnuť a vrátiť sa do vlasti.“

Modlitba: Ďakujeme Ti, láskavý nebeský Otče náš, že Tvoja veľká milosť nás aj dnes, i nezaslúžene objíma. Vo všetkom, čo si vykonal, vidíme iba Tvoje zázraky a naše srdcia sú plné vďačnosti. Radostne Ti spievame, chválimo Tvoje milosrdenstvo, lebo si Veľký a Mocný. Vyznávame, že keď prídeš a nachádzaš nás, temnota sa stráca a náš zmätok nahradí dôvera v Teba. Príď, Duchu Svätý, Pane Bože, príď a rýchlo konaj, aby Tvoja milosť nahradila naše násilie. Drahý Pane Ježišu Kriste, priprav zem na dobu Otca. Nech sa splní Tvoj sľub, nech vietor veje ako ranný vánok a Ty prebudíš tých, ktorí ešte spia. Prosíme, daruj nám, svojim služobníkom, čo si zaumienil Ty sám, a čo potrebujeme, aby sme sa stali užitočnými pre náš cirkevný zbor. Obdaruj nás trpezlivosťou, vytrvalosťou,

prácou a odpočinkom v rovnakej miere, ale hlavne pokorou pri pohľade na Tvoju najväčšiu lásku smerom k nám. Prosíme Ťa o Tvoje čisté a jasné Slovo, aby nám znovu zapálilo srdcia a odpust' naše hriechy pre Kristovu krv. Požehnaj naše služby Božie, Otec, Syn i Duch Svätý. Amen.

Pieseň: Žalm č. 111 : „Sláviť budem Najvyššieho...“

Vzdych: „Ty však vidíš trápenie a žiaľ, hľadáš a berieš to do svojich rúk. Bezbranný sa spolieha na teba, ty pomáhaš sirote. [...] Vypočúvaš túžbu pokorných, Hospodin, posilňuješ ich srdce, nakláňaš k nim ucho.“ (Ž 10,14.17) Amen.

Biblický text: Druhá Kniha kráľov 3. kapitola 18. verš:

„Hospodinovi sa to však zdá primálo, preto vám vydá do rúk i Moábčanov.“

**Slávnostné kresťanské zhromaždenie žijúce v plnosti Krista,
milí bratia a drahé sestry!**

Jorám a jeho služba v živote vyvolených v Izraeli je ohodnotená, ako ktorý málo dobra vykonal pre ľud Boží. Málo dobra, teda to, že odstránil Baalov posvätný stĺp, ktorý dal postaviť jeho otec, Acháb. Zmiernením pretrvávajúceho napätia v živote ľudu, bolo práve umiernenie vzťahov. Pevnosť krajiny závisí od toho, od čoho upustí kráľ. Aké ústupky vykoná kráľ v mene jednoty krajiny? V Božích očiach to je primálo, lebo kráľ Jorám sa nebál Hospodina, veď zostal tvrdošijný, zarytý a zaťatý a zotrval na ceste Jarobeáma, ktorý zviedol Izrael na hriech. Život, ktorý je Bohom pochválený, ale táto pochvala je primálo k tomu, aby ho označil za dobrého kráľa. Jorám sa hľadá, tak ako ja my sa hľadáme v poznaní Hospodina a v každodenných vzťahoch. Veľký a mocný Boh na konci sviatočného polroka hodnotí aj náš život. Boh Otec, Syn a Duch Svätý je nekompromisný. Jeho milosť trvá naveky, keď ide o nás. Bojuje za nás. Hľadá nás a hľadá na nás, ale nikdy sa nezaprie. Pomáha a potešuje. Uisťuje nás. A čo my? Naše vzťahy sa zakladajú na kompromisoch ako by sme ňahali povrazmi. Niekedy ja som silnejší, inokedy ten druhý. Niekedy ja beriem a inokedy iný žiada viac. Kompromisy ľudské a biedne, ktoré hodnotí Svätá Trojica. Primálo viery. Primálo nádeje. Primálo dôvery.

Primálo lásky. Primálo. Niet v nás dosť viery, niet v nás dosť sily. Niet v nás dosť vernosti. Niet, lebo Hospodina nepoznáme ako Boha milosti a súcitu. Takto sa združujú do boja aj králi. Judsko, Izrael a Edom sa spolčujú proti Edomu, ktorý sa vzbúril proti Jorámu, teda Izraelu. Edom patril už od kráľa Dávida k Izraelu a na čele tohto územia stál miestodržiteľ, ktorý ho viedol. (viď. IIS 8,14) Plán bol vynikajúci, ale s niečím nerátali. Edómske nížiny boli veľmi pusté a bez vody. Na dlhej sedemdnovej ceste sa minuli zásoby vody. Jorám v tom vidí Boží súd. Určite ako jeho otec, aj on sa na vôľu Božiu vypytoval od vlastných dvorných prorokov, ktorí ho podporovali v ťažení. Judský kráľ však chce počuť skutočne Boží plán. Plány človeka a plán Boží. Jeden je o záhube ľudstva a druhý o záchrane sveta. Judský kráľ chce spoznať Božiu vôľu. Judský kráľ chce počuť Boží výrok. I v túto chvíľu by sme sa mali modliť a prijať si vôľu Božiu. Je to najviac, čo Boh nám zjavil vo svojom Synovi a potvrdil vyliatím Ducha Svätého. My sme dostali všetko. Traja králi dostali výrok od Elizea na vlastné ťaženie. Božia vôľa a my. Vôľa nebies a naše ťaženia. Kde sa nachádzame dnes? Ako pristupujeme k Pánovej vôli? Všetko sme pochopili? Videli sme Božie zázraky? Jorám ani nevedel, že kto je Elizeus, kto je prítomný v jeho vojsku, ale kráľ Judský si žiada výklad Božieho Slova. Elizeus disponuje pravým a pravdivým slovom. Elizeus stojí v službe Najmocnejšieho. Elizeus je ten pravý služobník, ktorý zjavuje a zvestuje vôľu Božiu. Kým sa o neho nezaujímali, bol ticho, ale králi vysmädnutí sami prichádzajú za Elizeusom. Smädní po Božej vôli. Smädní po pravom Slove Božom. Smädní ľudia, ktorých vie i dnes napojiť a oživiť iba skutočné živé Slovo Kristovo. Králi sa zdráhajú. Tí, ktorí na začiatku boli takí udatní, smelí, odvážni, zrazu sa ocitnú pred Božím služobníkom. Už si neveria. Už ich plán stroskotal. Už ich plán nevyšiel. Spoločenstvo a spojenectvo, ktoré bez Boha sa končí fiaskom. Traja králi akoby nevideli cieľ. Traja králi akoby sa už im ani nechcelo do boja, do koča a do voza. Vzdali to, ale Elizeus sa prihovorie k tomu, ktorého Boh ohodnotil primálo vierou. Elizeus odmieta Joráma. Elizeus otvorene povie nie

kráľovi, ktorý má kľukaté chodníčky. Elizeus otvorene povie nie na osobu kráľa, ktorému aj tak, aj tak dobre. Elizeus je nekompromisný a kráľa Joráma zhodí s kráľovského trónu. Kráľ Jorám to prijíma. Vôbec neoponuje. Mal by moc mu stať aj hlava, ale nie. Kráľ Jorám v stiesnenom stave prijíma slová Elizeusove. Prijasť a nie odporovať ohodnotenie proroka. Prijasť a nie oponovať. Prijasť, lebo Boží služobník nikdy nebude nikomu lichotiť len preto, aby si získal priazeň kráľa. Služba po boku Kristovej nie je o lichotení. Kristus je a stal sa pravdou. Kristus je a stal sa životom. Kristus je a stal sa cestou. Kristus žije a kraľuje. Elizeus preto odmieta Joráma a jeho prístup k Božím veciam, lebo len nebezpečenstvo ho viedlo do lona Božieho a nie živá viera. Stav, v ktorom sa nachádza, je priepasť. Stav, do ktorého sa dostal, je úžina a uzol nebezpečný, ale judský kráľ je ochotný srdcom a dušou hľadať Božiu vôľu. Neupustí od Elizeusa a čaká na jeho vyjadrenie. Božie Slovo sa zjavuje neobyčajným spôsobom. Prorok hovorí o víťazstve nad Moabčanmi a hovorí o dare Božom, o vode, ktorá je taká vzácna na blízkom Východe dodnes. Voda a víťazstvo. Dary, ktoré mali naplánovane aj králi sveta, ale bez Mocného, Najvyššieho kráľa Izraela a Júdu to im neprináleží. Rýchlo vodu. Rýchlo, ale bez kopania, bez práce to nepôjde. Voda je pod zemou. Treba sa pripraviť na tuhý boj. Treba sa pripraviť. Boh všetko zjaví. Boh všetko zverí svojmu služobníkovi, ktorý to odovzdá vedúcim a veliacim. Boh všetko zjaví. Boží vôľa zjaví, že ďaleko v horách napršalo, a pod zemou je dostatok vody. Boh zjaví, že vodu treba zozbierať. Hospodinov zázrak je v tom, že vodu dostali práve vtedy, kedy to potrebovali a tak, ako to vie zariadiť iba nebo. Následne majú pokračovať a nachádzame tu opis o totálnom zničení kmeňa Moabčanov. Ich záhuda prišla vtedy, keď Boh v ich živote previedol optický klam. Vodu, ktorá bola zozbieraná, Slnko akoby nafarbilo do červena. Oni si mysleli, že traja králi mali nezhody a navzájom sa vojská pobili. Opak bol pravdou. Boh vložil do rúk trom kráľom územie Moábu. Vody bolo dosť, ale Boh svojich nenechá. To je primálo. Aj víťazstvo im prináleží. Tuhý boj, a víťazstvo je

ich. Totálne ničenie hriechu zo strany Hospodina. Totálne zničenie vzbúrencov zo strany Pána. Totálne ničenie. To je vôľa Božia, aby králi videli, že Boh je všetko vo všetkom. Primálo viery Boh tak požehná, že i medzi pohanmi ukáže Svoju slávu. Veru to bol naozaj Boží Syn! Boh, ktorý bojuje vo svojom Synovi proti hriechu, ukážu svoju pravú tvár. Totálna podpora. Totálne vyslobodenie. Celkové uzdravenie. Najviac, teda víťazstvo nad životom a nad smrťou. Totálne. Existuje len jedno riešenie, a to Božie totálne riešenie. On všetko vykoná v Ježišovi Kristovi, aby sme mali život, a to večný skrze krvi Baránkovej. Primálo? Stačí nám tá milosť, ktorá sa zjavila v Ježišovi Kristovi v našom Pánovi? Amen.

Modlitba: „Kráľovi vekov, nepominuteľnému, neviditeľnému, jedinému Bohu česť a sláva na veky vekov. Amen.“ (ITim 1,17)

Hľa, na vrchoch nohy posla blaha, ktorý ohlasuje pokoj!“ (Nah 2, 1a)

„Hovorím Hospodinovi: „Ty si môj Pán! Bez teba niet šťastia pre mňa.“ (Ž 16,2)

„To všetko je z Boha, ktorý nás zmieril so sebou skrze Krista a dal nám službu zmierenia.“ (IIKor 5,18)

„A nech vás Pán zveľadí a obohatí vašou vzájomnou láskou aj takou láskou k všetkým, akú máme my k vám.“ (ITes 3,12)

„Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať, lebo sa odvrátil od nich môj hnev. Budem pre Izrael ako rosa, i rozkvitne ako ľalia a zapustí korene ako Libanon.“ (Oz 14,5-6)

„Veď váš Otec vie, čo potrebujete, skôr ako ho prosíte.“ (Mt 6,8b)

„Kiež ma poteší tvoja milosť, ako si sľúbil svojmu služobníkovi.“ (Ž 119,76)

„Povedal som: „Ty si môj Boh.“ V tvojej ruke je môj čas...“ (Ž 31,15b-16a)

Modlitba Pánova

Ofera: „Ako k deťom hovorím: Odvďačte sa a aj vy otvorte doširoka svoje srdcia!“ (IIK 6,13)

Požehnanie „Milosť Pána Ježiša Krista, Božia láska a spoločenstvo Svätého Ducha nech je s vami všetkými!“ (IIK 13,13) Amen.

Pieseň: Chválospev č. 219: „Príď, Kráľu večný náš, ...“